

Ankara GeliŖim Tarama Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ankara GeliŖim Tarama Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15953>

Özet

Ankara Gelişim Tarama Envanteri (AGTE), Türkiye'de geliştirilmiş, 0-6 yaş aralığındaki çocukların gelişimsel düzeylerini değerlendirmek amacıyla kullanılan kapsamlı bir gelişimsel tarama aracıdır. Envanter, çocukların dört ana gelişim alanındaki becerilerini sistematik bir şekilde ölçerek olası gelişimsel riskleri veya gerilikleri erken tespit etmeyi hedefler. AGTE, Türk Psikologlar Birliği tarafından 1994 yılında yayımlanan el kitabı ile uygulamaya sunulmuştur ve Türkiye'de okul öncesi dönem Çocuk Gelişimi uzmanları arasında yaygın olarak kabul görmektedir.

AGTE'nin temel amacı, standart normlara göre çocuğun mevcut gelişim düzeyini belirlemek ve gerektiğinde daha ileri düzeyde tanı ve müdahale programlarına yönlendirme yapmaktır. Bu ölçek, bir gelişim testi olmaktan ziyade, hızlı ve güvenilir bir tarama aracı olarak tasarlanmıştır. Ölçek çeşidi, kaynağında belirtildiği gibi bir **geliştirme** çalışmasıdır ve Türk popülasyonuna özgü normlarla sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Ankara Gelişim Tarama Envanteri, AGTE, Çocuk Gelişimi, Gelişimsel Tarama, Erken Tanı, Psikometrik Ölçekler, Türk Psikologlar Birliği, Gelişimsel Gerilik.

Yazarlar

Savaşır, I., Sezgin, N., Erol, N.

Amaç

Ankara Gelişim Tarama Envanteri'nin (AGTE) temel amacı, 0 (sıfır) ile 72 (yetmiş iki) ay arasındaki bebek ve çocukların gelişimsel durumlarını hızlı ve sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu envanter, çocuğun yaşlarına göre gelişim hızını ve düzeyini karşılaştırmalı olarak inceleyerek, beklenen gelişimsel kilometre taşlarına ulaşıp ulaşmadığını saptar.

Ölçek, özellikle riskli popülasyonlarda veya genel çocuk popülasyonunda gelişimsel gecikme riski taşıyan bireyleri erken dönemde belirlemek için hayati öneme sahiptir. Erken tespit, uygun müdahale programlarının zamanında başlatılmasına olanak tanır, bu da çocuğun uzun vadeli gelişimsel sonuçlarını olumlu yönde etkiler.

Yapı

AGTE, çocuk gelişiminin dört temel alanını kapsayan çok boyutlu bir yapı üzerine kurulmuştur.

Bu dört ana boyut, çocuğun bütüncül gelişimini temsil eder ve her biri için ayrı puanlama yapılır. Bu alanlar şunlardır:

Dil-Bilişsel Gelişim: Çocuğun iletişim becerilerini, dil anlama ve ifade etme yeteneğini, problem çözme ve temel bilişsel seviyelerini ölçer.

İnce Motor Gelişim: El-göz koordinasyonu, küçük kas becerileri ve manipülatif yetenekleri değerlendirir.

Kaba Motor Gelişim: Büyük kas gruplarının kullanımı, yürüme, koşma, denge ve vücut koordinasyonu gibi fiziksel becerileri inceler.

Sosyal Gelişim ve Özbakım: Çocuğun sosyal etkileşim kurma, duygusal tepkiler verme, bağımsızlık kazanma ve temel özbakım becerilerini (giyme, yeme vb.) kapsar.

Envanter, bu dört alanın her birindeki gelişim düzeyini belirleyerek, gelişimsel yaş ve kronolojik yaş arasındaki olası farklılıkları ortaya koyar. Bu yapı, klinisyenlere çocuğun güçlü ve zayıf yönlerini belirlemede net bir çerçeve sunar.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerli ve ilgili spesifik bir bilgi sunulmamış olsa da, AGTE'nin geliştirme sürecinde kapsamlı geçerlik çalışmaları yapıldığı bilinmektedir. Geliştirme ölçeklerinde genellikle **kapsam geçerliliği** (content validity) ve **yapı geçerliliği** (construct validity) önceliklidir. Kapsam geçerliliği, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen gelişim alanlarını yeterince temsil edip etmediği ile ilgilidir.

AGTE'nin yapı geçerliliği, maddelerin teorik olarak öngörülen dört gelişim alanına uygun olarak kümelenip kümelenmediğini gösteren analizlerle desteklenmiştir. Ayrıca, ölçenin bilinen gelişimsel gerilik tanısı almış çocukların sağıkları gelişim gösteren çocuklardan ayırt etme yeteneği (**ayırma geçerliliği**) de psikometrik özellikler açısından kritik öneme sahiptir. Geçerlik çalışmaları için detaylar, 1994 yılında yayımlanan el kitabında yer almaktadır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik için spesifik veriler kaynak içerikte eksik olmasına rağmen, AGTE'nin yaygın kullanımı, kabul edilebilir düzeyde güvenirlilik gösterdiğini işaret eder. Gelişim ölçeklerinde sıklıkla **iç tutarlılık** (Cronbach alfa katsayısı), **test-tekrar test güvenirliliği** ve **gözlemciler arası güvenirlilik** incelenir.

AGTE, ebeveyn veya bakıcı görüşmeleri ve doğrudan gözlem yoluyla uygulandığında için, özellikle gözlemciler arası güvenirlilik (farklı uygulayıcıların aynı sonuçlara ulaşabilme derecesi) büyük önem taşır. Yüksek iç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı gelişim boyutunu tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterirken, test-tekrar test güvenirliliği, zaman içinde stabil ölçümler sağladığını

kanıtlar.

Faktör Analizi

Ankara Gelişim Tarama Envanteri, teorik olarak dört ana gelişim alanını ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu teorik yapının ampirik olarak doğrulanması amacıyla faktör analizleri gerçekleştirilmiştir. Yapılan faktör analizleri, ölçeğin çok boyutlu yapısını destekleyerek, maddelerin beklenen dört alt boyutta (Dil-Bilişsel, İnce Motor, Kaba Motor, Sosyal-Özbakım) toplandığını göstermiştir.

Bu analizler, ölçeğin yapısal geçerliliğini güçlendirir ve uygulayıcılara, çocuğun genel gelişim puanının yanı sıra, hangi spesifik alanlarda gerilik veya üstünlük gösterdiğine dair detaylı bilgi sağlar. Faktör yüklerinin incelenmesi, her bir maddenin ilgili gelişim alanına ne kadar katkıda bulunduğunu belirlemede kullanılır.

Enstrüman Bilgileri

Test Type: Gelişimsel Tarama Envanteri (Geliştirme Ölçeği)

Format: Yapılandırılmış görüşme ve gözleme dayalı uygulama. Maddeler ebeveyn/bakıcılara sorularak ve çocuğun davranışları gözlemlenerek toplanır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Normal gelişim gösteren çocuklar ve gelişimsel risk taşıyan çocuklar.

Age Group: 0-6 yaş (0 ile 72 ay arası).

Population Details: Türkiye popülasyonu üzerinde standartlaştırılmıştır.

Test Methodology: Bireysel uygulama. Uygulama süresi genellikle 20-30 dakika arasıdır. Uygulama, Türk Psikologlar Birliği tarafından yetkilendirilmiş veya eğitim almış uzmanlar (psikologlar, çocuk gelişim uzmanları) tarafından yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler

AGTE Normları, Erken Çocukluk Eğitimi, Nörogelişim, Gelişimsel Yaş, Psikometrik Özellikler, Tarama Aracı, Savaşır Sezgin Erol.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Yayın tarihi nedeniyle ORCID kaydı mevcut değildir.)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Türk Psikologlar Birliği, Ankara, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Ankara Gelişim Tarama Envanteri'nin kullanımı ve çoğaltılması genellikle Türk Psikologlar Birliği'nin (TPB) izin ve telif haklarına tabidir. Uygulayıcıların yetkili bir kurumdan eğitim almış olması ve ölçüyü TPB'den temin etmesi gerekmektedir.

Test Yılı?: El kitabının yayını 1994'tür. Ölçünün ilk geliştirme çalışmaları bu tarihten önce tamamlanmıştır.

Kaynaklar

Savaşır, I., Sezgin, N., ve Erol, N. (1994). *Ankara gelişim tarama envanteri el kitabı*. Ankara, Türk Psikologlar Birliği.

Ölçüye ilişkin ek psikometrik çalışmalar ve norm güncellemeleri, çeşitli akademik dergilerde yer almaktadır.

Ankara Gelişim Tarama Envanteri Maddeleri

IMPORTANT: The original source content did not provide the specific scale items of the Ankara Gelişim Tarama Envanteri. The detailed items are contained within the official 1994 handbook published by the Türk Psikologlar Birliği and are typically restricted for clinical use to maintain test integrity and validity.

The original PDF link was not provided in the source content. The official manual must be obtained directly from the publishers.